

प्रशिक्षण प्रक्रियेसाठी SOP (फ्लो चार्ट)

प्रशिक्षणाचे उद्दिष्ट

- आपल्यातील क्षमतांना व्यावहारिक कौशल्यांमध्ये परिवर्तित करण्यासाठी, ज्ञान साधनेला सतत चालना देण्यासाठी आणि अत्यंत गतिमान असलेल्या नोकरी /व्यवसायाच्या बाजारपेठेत आपली अनुकूलता सदैव सुनिश्चित करण्यासाठी प्रशिक्षण महत्वाचे आहे.
- आवश्यक ज्ञान, कौशल्ये आणि योग्यता प्रदान करून विद्यार्थ्यांमध्ये आत्मविश्वास वाढवणे.
- विद्यार्थ्यांना नवनिर्मिती, नेतृत्व गुण आणि स्पर्धात्मक राहण्यासाठी त्यांच्या क्षमता विकसित करून उद्योगाच्या मागणी नुसार परिवर्तित करण्यासाठी सक्षम करणे जे त्यांच्या सैद्धांतिक ज्ञानाला रोजगारक्षमतेसाठी वास्तविक जागतिक कौशल्यात बदलते.
- मुलींना सक्षम करणे
- सर्व भागधारक, विद्यार्थी, पालक आणि शिक्षक यांना सहयोगी वातावरण निर्माण करण्यासाठी प्रशिक्षण देणे.

प्रशिक्षण प्रक्रियेसाठी फ्लो चार्ट (७ प्रक्रिया)

प्रक्रिया १ - प्रशिक्षण गरज ओळखणे

(सॉफ्ट स्किल्स, स्मार्ट गर्ल्स, उद्योजकता विकास कार्यक्रम,
शिक्षक प्रशिक्षण, पालक समुपदेशन)

प्रक्रिया २ - प्रशिक्षण विषय आणि मुद्दे निश्चित करणे

प्रक्रिया ३ - प्रशिक्षणाचे वार्षिक वेळापत्रक तयार करणे

प्रक्रिया ४ - प्रशिक्षण वेळापत्रकाचे संप्रेषण करणे

प्रक्रिया ५ - प्रशिक्षण देणे

प्रक्रिया ६ - प्रशिक्षण परिणामकारकता

प्रक्रिया ७ - उणीवांची पूर्तता करणे

प्रक्रिया १ प्रशिक्षण गरज ओळखणे

सॉफ्ट स्किल्स आणि इतर प्रशिक्षण

- रोजगारासाठी आवश्यक असलेल्या अंतर कौशल्यातून विषय शॉर्टलिस्ट केले जातात
- शाळा, महाविद्यालये यांच्या आवश्यकतेनुसार
- ज्या शाळा/महाविद्यालये आर्थिक अडचणीमुळे बाह्य प्रशिक्षण देऊ शकत नाहीत, इ.

शैक्षणिक पातळीनुसार आणि शाखेनुसार विद्यार्थ्यांसाठी प्रशिक्षणाची गरज ओळखणे खालीलप्रमाणे केले जाते:

- (1) इयत्ता 8 ते 10
- (2) इयत्ता 11 आणि 12
- (3) पदवी आणि पदविकाचे पहिले वर्ष
- (4) पदव्युत्तर पदवी

स्मार्ट गर्ल

- वयोगट:
शाळा/कॉलेजच्या
15 ते 20 वर्षे दरम्यान च्या
मुलींसाठी

शिक्षकांचे प्रशिक्षण

- अध्यापनाचे नवीन तंत्र
  - मूल्यावर आधारित शिक्षण कसे शिकवायचे
  - विद्यार्थ्यांचे व्यक्तिमत्व कसे बदलायचे
- पालकांचे समुपदेशन
- पालकांना हे माहित हवे की मुलांना त्यांच्या अपेक्षांच्या तुलनेत काय आवश्यक आहे
  - मुलांसाठी करिअरचे उपलब्ध मार्ग
  - मुलांना त्यांच्याकडून उत्कृष्ट मिळवण्यासाठी भावनिकदृष्ट्या कसे हाताळावे

उद्योजकता विकास कार्यक्रम

पदवीधर आणि पदव्युत्तर पदवीधरांसाठी स्वयंरोजगार उपलब्ध करून देण्यासाठी कोणत्या संधी उपलब्ध आहेत

प्रक्रिया २ - प्रशिक्षणाचे वार्षिक वेळापत्रक तयार करणे

- शाळा, महाविद्यालय, उद्योगांच्या गरजांवर आधारित प्रशिक्षण विषय आणि मुद्दे निश्चित करणे
- शैक्षणिक क्षेत्रातील तज्ञांकडून प्रशिक्षणाच्या पूर्व आणि नंतर घेण्यात येणाऱ्या चाचणीनुसार प्रशिक्षकांचे मुद्दे ठरविणे

प्रक्रिया ३ प्रशिक्षणाचे वार्षिक वेळापत्रक तयार करणे

- प्रशिक्षण विषय निवड, प्रशिक्षणाची संख्या आणि प्रशिक्षण कालावधी
शैक्षणिक पातळीनुसार समाविष्ट विद्यार्थी
- इयत्ता ८ ते १०
- इयत्ता ११ व १२
- पदवी आणि डिप्लोमा
- पदवीत्तर पदवी
- प्रशिक्षक निवड
- खालील बाबींच्या आधारे शाळा / महाविद्यालयांची निवड करणे
- अधिक आर्थिकदृष्ट्या मागास विद्यार्थी
- आर्थिक कारणांमुळे आणि कुशल प्रशिक्षकांच्या अभावामुळे प्रशिक्षण घेतलेले नाही.
- शाळा / महाविद्यालयामधील उपलब्ध वेळापत्रकानुसार कॅलेन्डर तयार करणे
- प्रत्येक शाळेतील शिक्षणाच्या भाषेच्या आधारे मराठी आणि इंग्रजीमध्ये दिल्या जाणाऱ्या प्रशिक्षण कार्यक्रमांची संख्या निश्चित केली जाईल.
- प्रशिक्षण खर्च तयार करणे.

प्रक्रिया ४ - प्रशिक्षण वेळापत्रकाचे संप्रेषण करणे

- जानेवारी महिन्यात संबंधित शाळा आणि महाविद्यालयांशी प्रशिक्षण वेळापत्रकाची माहिती देणे .

प्रक्रिया ५ प्रशिक्षण देणे

पद्धती

- व्याख्यान
- ऑडिओ व्हिड्युअल (PPT)
- गट चर्चा
- प्रात्यक्षिक
- व्हिडिओ
- वेब लर्निंग
- क्षेत्र भेट

प्रक्रिया ६ - प्रशिक्षण परिणामकारकता

- प्रशिक्षणपूर्व आणि नंतरची प्रश्नावली
- रोल प्ले
- मुख्याध्यापक / शिक्षक अभिप्राय

प्रक्रिया ७ - उणीवांची पूर्तता करणे

- मूल्यांकनानंतर उणीवा ओळखणे
- वैयक्तिक किंवा गट प्रशिक्षणाद्वारे पुनर्प्रशिक्षणाने अंतर भरून काढले